

- Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het *Advocatenblad* zijn gepubliceerd, zijn ook te vinden op www.advocatenorde.nl en *BalieNet*.
- Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit mr. P.J.M. Drion, mr. H.J. de Groot, mr. H.J.A. Knijff, mr. J.D. Lorbach, mr. I.E.M. Sutorius en H. Uhlenbroek.

Handelen in strijd met advies deken

Hof van Discipline 13 april 2007, nummer 4659
(mrs. Peepkorn, Driessen-Poortvliet, Mout-Bouwman, Creutzberg en Renckens)

Raad van Discipline Amsterdam 17 juli 2006
(mrs. Van Bennekom, Van den Berg, Doeleman, De Meyere en Rigters)

Uitbreiding van een klacht in hoger beroep is niet toegestaan omdat slechts op door de deken onderzochte en aan de raad voorgelegde klachten kan worden beslist. Indien de deken een advocaat negatief adviseert, brengt dit nog niet mee dat handelen van de advocaat in strijd met dit advies, zonder meer binnen het bereik van het tuchtrecht valt.

- Advocatenwet art. 46 (2.2 Bezwaren van de Deken; 3.1 Vrijheid van handelen; 6 Tuchtprocesrecht)
- Gedragsregels 1, 22 en 27

Feiten

Mr. X heeft in 2001 als advocaat diverse zaken van klagster behandeld. De declaraties van mr. X zijn niet door klagster betaald. De eerste bemoeienissen van de deken dateren uit 2002. Sindsdien is getracht een oplossing te vinden voor betaling van de declaraties door klagster.

Op 1 maart 2005 deelt mr. X de deken per fax mee dat hij het voornemen heeft om ter incasso van zijn openstaande declaraties derdenbeslag te leggen op goederen, gelden en subsidies. Mr. X verzoekt de deken te verklaren dat de de-

ken, althans de Raad van Toezicht, geen bemoeienis heeft met deze declaraties, omdat het declaraties betreft die voor akkoord zijn getekend door klagster. Op 22 maart 2005 bericht de deken aan mr. X dat hij geen aanleiding ziet om mr. X positief te adviseren. Ondanks dit negatief advies is mr. X overgegaan tot het leggen van conservatoir beslag ten laste van klagster. Voorts heeft hij ter incasso van de declaraties een kort geding tegen klagster aangespannen. Bij vonnis van 22 juni 2005 is de desbetreffende vordering van mr. X afgewezen en is een door mr. X gelegd beslag opgeheven.

Op 17 juni 2005 heeft mr. Y, kantoorgenoot van de advocaat van klagster, aan mr. X gevraagd een kopie toe te zenden van de diverse dossiers waarin werkzaamheden door mr. X zijn verricht en waarvan mr. X in rechte betaling vordert. De klacht houdt zakelijk weergegeven in dat mr. X in strijd met artikel 46 Advocatenwet:

- a ondanks een negatief advies van de deken conservatoir beslag heeft gelegd ten laste van klagster;
- b heeft geweigerd het dossier van klagster over te dragen aan de advocaat die zij inmiddels in de arm had genomen.

Overwegingen raad

Gelet op de inhoud van de Gedragsregels 1 en 27 lid 7, dient een advocaat zich terughoudend op te stellen met het treffen van incassomaatregelen ter zake inning van zijn declaraties. De advocaat heeft immers een voorsprong op andere schuldeisers bij zijn (voormalige) cliënten, doordat hij in het algemeen meer informatie heeft over zijn cliënten dan andere schuldeisers. Deze terughoudendheid dient de advocaat des te meer in acht te nemen wanneer de declaratie – zoals in casu – in rechte nog niet is vastgesteld. Dit wordt niet anders nu mr. X stelt dat dit laatste niet van belang is, omdat de betreffende declaraties namens klagster door een derde waren geaccordeerd. Partijen verschillen immers van mening over de vraag welke betekenis aan dit akkoord toekomt.

Conform Gedragsregel 27 lid 7 heeft mr. X overleg gevoerd met de deken over zijn voornemen conservatoir beslag te

leggen. De deken heeft hierover negatief geadviseerd. Mr. X dient in een dergelijk geval duidelijk te maken dat hij toch goede gronden had om het conservatoir beslag te doen leggen. Ter zitting heeft mr. X een aantal gronden, niet schriftelijk onderbouwd, aangevoerd. De belangrijkste grond volgens mr. X was om klagster te bewegen in overleg met hem te treden. Deze grond acht de raad in dit geval niet voldoende om het treffen van conservatoire maatregelen te rechtvaardigen. Het leggen van een beslag acht de raad dan ook tuchtrechtelijk niet aanvaardbaar. Klachtonderdeel a is derhalve gegrond.

Gedragsregel 22 lid 2 bepaalt dat, wanneer een declaratie van een advocaat niet is voldaan en hij zich beroept op zijn retentierecht, de advocaat toch verplicht is het dossier op verzoek van de cliënt aan de opvolgende advocaat af te geven, onder door de deken te stellen voorwaarden. In dit geval heeft de advocaat van klagster evenwel gevraagd om een kopie van de dossiers om zich te verweren tegen de stellingen van mr. X met betrekking tot de declaraties. De raad acht Gedragsregel 22 lid 2 niet van toepassing op deze situatie.

Dit klachtonderdeel is derhalve ongegrond.

De beslissing

Onderdeel a van de klacht is gegrond en onderdeel b van de klacht is ongegrond en mr. X wordt de maatregel van een enkele waarschuwing opgelegd.

Overwegingen hof

Het hoger beroep van mr. X betreft uitsluitend de beslissing van de raad op onderdeel a van de klacht.

De kern van de grief van mr. X richt zich tegen de overweging van de raad dat hij duidelijk dient te maken dat hij toch goede gronden had om beslag te leggen en dat de door mr. X ter zitting van de raad aangevoerde grond dat hij klagster wilde bewegen in overleg met hem te treden, niet voldoende is om het treffen van conservatoire maatregelen te rechtvaardigen. Mr. X stelt dat het dossier van klagster lange tijd bij de Raad van Toezicht ter inzage heeft gelegen en onderwerp is geweest van diepgaand

onderzoek en beschouwingen. De Raad van Toezicht vond, aldus mr. X, geen reden om tot begroting van zijn declaraties over te gaan omdat deze voor akkoord getekend waren. Behalve met de deken en leden van de Raad van Toezicht, heeft mr. X overleg gepleegd met de gemeente en heeft hij onder meer een andere advocaat en een deurwaarder ingeschakeld om zijn declaraties betaald te krijgen. Toen al deze pogingen niet tot resultaat leidden, heeft mr. X beslag gelegd om een langdurige civiele procedure te vermijden. Mr. X stelt dat hij geen toestemming van de deken nodig had voor het leggen van het beslag en dat hij, alvorens hij tot het leggen van beslag overging, voldoende voorzichtig en terughoudend is geweest.

In de antwoordmemorie wordt ingegaan op feiten en gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden na het kort geding van 24 juni 2005 en wordt aangevoerd dat het hof deze dient te betrekken bij de onderhavige beslissing, omdat de klacht jegens mr. X daarop mede is gericht.

Echter, hiermee breidt klagster haar klacht in hoger beroep uit. Dat is volgens vaste rechtspraak niet toegestaan omdat slechts op door de deken onderzochte en aan de raad voorgelegde klachten kan worden beslist. De door klagster genoemde feiten en omstandigheden zullen bij de beoordeling van dit hoger beroep dan ook buiten beschouwing worden gelaten.

Gedragsregel 27 lid 7 houdt in dat de advocaat ter zake van een nog niet in rechte vastgestelde vordering van hemzelf op zijn cliënt, geen conservatoire maatregelen treft dan na overleg met de deken. In geval de deken de advocaat negatief adviseert, brengt dit nog niet mee dat handelen van de advocaat in strijd met dit advies zonder meer binnen het bereik van het tuchtrecht valt. Het zal van de omstandigheden van het geval afhangen of de advocaat alsdan met het treffen van conservatoire maatregelen klachtwaardig handelt.

De Raad van Toezicht heeft, aldus mr. X, geen reden gezien om zijn declaraties te begroten omdat deze eerder werden geaccordeerd. Voorts blijken

er tal van pogingen te zijn geweest om van klagster in der minne betaling te verkrijgen en zijn daartoe voorstellen aan klagster gedaan. Geen van deze pogingen heeft tot enig resultaat geleid, waarbij opvalt dat klagster op redelijke voorstellen niet is ingegaan. Tot slot: gebleken is dat op de dag van het kort geding een executieverkoop ten laste van klagster heeft plaatsgevonden. Deze omstandigheid ondersteunt de stelling van mr. X dat klagster slecht van betalen is.

Gelet op hiervoor geschetste gang van zaken heeft mr. X sinds 2001 behoedzaamheid betracht alvorens tot beslaglegging over te gaan en heeft hij met het niet-opvolgen van het negatief advies van de deken, zich niet gedragen op de wijze die een behoorlijk advocaat niet betaamt.

Niet is gebleken dat mr. X bij het leggen van beslag metterdaad een voorsprong op andere schuldeisers van klagster heeft genomen doordat hij daarbij gebruik heeft gemaakt van informatie over klagster over welke andere schuldeisers niet de beschikking hadden.

Het voorgaande betekent dat de beslissing van de raad zal worden vernietigd en dat klachtonderdeel a alsnog ongegrond wordt verklaard.

De beslissing

Vernietigt de beslissing van de raad en verklaart onderdeel a van de klacht alsnog ongegrond.

.....

Intimiderend en onoorbaar

Hof van Discipline 16 april 2007, nummer 4631
 (mrs. Heidinga, Baauw, Balkema, Van Houtum en Van Loo)

Raad van Discipline Leeuwarden 13 juni 2006
 (mrs. Meijer, Van Duursen, Hemmes, Verlinden-Masson en Vogelsang)

Intimiderende en onoorbare manier van advocaat om klager ertoe te bewegen zijn klacht niet door te zetten. Klachtonderdeel, blijkend

uit het dossier, terwijl dit niet voorkomt in de klachtomschrijving van de deken, toch in behandeling genomen.

Advocatenwet art. H (1.4.3 Andere tekortkomingen)

Feiten

Het volgende is onder meer komen vast te staan.

Klager heeft zich in december 2003 tot mr. X gewend voor rechtsbijstand in een toen reeds bij de Kantonrechter aanhangige procedure tegen zijn echtgenote. Mr. X heeft in die procedure rechtsbijstand verleend.

Nadat klager bij brief van 8 april 2005 een klacht over mr. X bij de deken had ingediend (door klager toen omschreven als een meningsverschil tussen hem en mr. X), heeft mr. X bij brief aan de deken van 9 mei 2005 hierop gereageerd. Eveneens bij brief van 9 mei 2005 heeft mr. X aan klager medegedeeld: 'Door middel van deze brief stel ik u aansprakelijk voor alle schade die ik heb geleden c.q. nog zal lijden ten gevolge van de klacht die u tegen mij heeft ingediend bij de deken van de Orde van Advocaten. Ik meen dat ik mij op geen enkele wijze heb schuldig gemaakt aan klachtwaardig gedrag en dat u zich met het indienen van de klacht schuldig maakt aan misbruik van recht. Ik behoud mij in dit stadium alle rechten voor, onder andere met betrekking tot de kosten die ik moet maken in verband met het afwikkelen van de door u ingediende klacht.'

Bij verzetschrift en/of ter zitting heeft klager, voor zover hier van belang, nader aangevoerd dat mr. X per brief gedreigd heeft alle kosten van een aanklacht tegen haar op klager te zullen verhalen.

Overwegingen van de raad

Het verzet is ontvankelijk, omdat het tijdig is gedaan. Naar aanleiding van het verzet overweegt de raad als volgt. Vast is komen te staan dat mr. X in haar brief van 9 mei 2005 klager aansprakelijk heeft gesteld voor de kosten die zij zou moeten maken in verband met

deze klachtzaak. De raad is van oordeel dat het klager vrij stond een klacht in te dienen bij de Raad van Discipline over het optreden van zijn advocaat, nu hij niet tevreden was over de aanpak van de zaak door mr. X. De raad is van oordeel dat het een advocaat niet betaamt om te dreigen de met de klachtzaak samenhangende kosten te verhalen op de klager, zoals mr. X in casu heeft gedaan. Dit is een onoorbare manier om klager te bewegen de klacht in te trekken c.q. niet door te zetten. Mr. X heeft hiermede gehandeld in strijd met hetgeen een behoorlijk advocaat betaamt. De raad oordeelt dat het hieromtrent door klager nader aangevoerde tot een andere beslissing leidt dan waartoe de voorzitter was gekomen en oordeelt tot gegrondbevinding van deze klacht.

Volgt

De raad verklaart het verzet gegrond ten aanzien van het tweede klachtonderdeel van het verzetschrift en legt mr. X een waarschuwing op.

De grieven

Mr. X heeft tegen de beslissing van de raad de volgende grieven aangevoerd.

- 1 Ten onrechte heeft de raad het tweede onderdeel van het verzetschrift gegrond verklaard. Dit onderdeel bevat het door de raad als klachtonderdeel 4 opgevatte verwijt dat mr. X onbehoorlijk heeft gehandeld door aan klager een intimiderende brief te schrijven. Over deze brief heeft klager zich niet beklaagd. De deken heeft het verwijt dan ook niet als klachtonderdeel vermeld in zijn brief aan de raad. Door het tweede onderdeel van het verzetschrift toch te beoordelen en vervolgens gegrond te verklaren is de raad, anders dan zijn voorzitter, getreden buiten (de omschrijving van) de klacht.
- 2 Ten onrechte heeft de raad mr. X een waarschuwing opgelegd.

Overwegingen van het hof

Ten aanzien van grief 1

De deken heeft in zijn brief aan de raad van 11 oktober 2005 de klacht als volgt omschreven:

‘De klacht bestaat uit drie onderdelen:

- 1 klager zou ten onrechte voor leugenaar zijn uitgemaakt;
- 2 de advocaat zou de instructie van klager, dat de vrachtauto tijdens de descente aanwezig zou zijn, niet hebben opgevolgd;
- 3 de declaraties zouden te hoog zijn.’

De voorzitter van de raad heeft in zijn beslissing van 14 november 2005 deze omschrijving van de klacht (behoudens enige wijzigingen van taalkundige aard) overgenomen. De raad heeft de omschrijving van de klacht op deze onderdelen niet gewijzigd en het verzet van klager ten aanzien van deze drie klachtonderdelen (door de raad het eerste onderdeel van het verzetschrift genoemd) verworpen.

In zoverre zijn geen grieven tegen de beslissing van de raad aangevoerd, zodat deze klachtonderdelen geen onderwerp van het geschil in hoger beroep zijn.

Bij brief van 17 mei 2005 heeft klager de deken (onder meer) bericht (sic): ‘Hij [sc. mr. X] heeft mij een boel geld gekost, en wil mij nu ook aansprakelijk stellen van alle te lijden schade van deze aanklacht.’

Bij brief van 13 september 2005 heeft klager in vervolg op zijn brief van 13 juli 2005 de deken (onder meer) bericht: ‘Ik wil mr. X zeer zeker aanklagen bij de Raad van Discipline voor [...] het feit dat hij mij een dreigbrief heeft gestuurd dat hij mij aansprakelijk stelt voor alle te maken kosten betreffende deze aanklacht.’

In zijn verzetschrift aan de raad heeft klager (onder meer) aangevoerd (door de raad het tweede onderdeel van het verzetschrift genoemd): ‘Verder heeft mr. X per brief gedreigd alle kosten van een aanklacht tegen haar op mij te verhalen. Volgens mijn advocaat is dit een ernstig delict, en ruikt het naar chantage. Ook dit feit wat ik bij de deken heb neergelegd wordt niet serieus genomen’.

In het proces-verbaal van de zitting van de raad van 28 april 2006 is (onder meer) vastgesteld: ‘De voorzitter geeft een samenvatting van de klachten [...] Ten aanzien van het vierde klachtonderdeel voert [de gemachtigde van mr. X, bew.]

aan dat mr. X betreurt dat zij dit heeft geschreven. Dat is onhandig geweest en hij biedt namens haar daarvoor excuses aan.’

Het hof overweegt dat klager omtrent het vierde klachtonderdeel wel een klacht bij de deken heeft ingediend, in het bijzonder in zijn voornoemde brieven aan de deken van 13 juli en 13 september 2005 brief aan de deken van 13 september 2005.

Klager heeft in zijn verzetschrift terecht aangevoerd dat de omschrijving van de klacht (door de deken en de voorzitter van de raad) op dit punt onvolledig was. De raad diende vervolgens te onderzoeken op welke onderdelen klager een klacht bij de deken had ingediend en vervolgens de klacht in al haar onderdelen vast te stellen. Terecht heeft de raad onderkend dat klager ook over de verzending van de brief aan hem van 9 mei 2005 een klacht had ingediend en heeft de raad de klacht ook op dat onderdeel (als het vierde klachtonderdeel) behandeld. Aldus is de raad niet buiten de omschrijving van de klacht getreden en faalt grief 1.

Ten aanzien van grief 2

Zoals de raad terecht heeft overwogen, staat het een cliënt in beginsel vrij tegen zijn advocaat bij de deken een klacht in te dienen, wanneer hij niet tevreden is over de door de advocaat verleende rechtsbijstand. Met de raad is het hof van oordeel dat het een advocaat niet betaamt om te dreigen de in verband met (de verdediging tegen) de klacht gemoeide kosten op zijn cliënt te verhalen. Voor een dergelijk verhaal bestaat in beginsel ook geen rechtsgrond.

Feiten of omstandigheden die de onderhavige brief in deze zaak rechtvaardigen, zijn gesteld noch gebleken.

De verzending van deze brief van mr. X aan klager moet worden aangemerkt als een intimiderende en onoorbare manier om klager ertoe te bewegen zijn klacht niet door te zetten.

Aldus heeft mr. X gehandeld in strijd met hetgeen een behoorlijk advocaat betaamt. Het feit dat de gemachtigde van mr. X ter zitting van de raad excuses voor de brief heeft aangeboden, doet hieraan niet af.

Het hof is met de raad van oordeel dat de maatregel van een enkele waarschuwing gerechtvaardigd is. Deze opgelegde maatregel geeft aan dat de verzending van de brief niet is zoals het behoort en dat verweerster de grenzen van hetgeen betaamt heeft overschreden, maar ook dat – mede gelet op het feit dat mr. X te kennen heeft gegeven de verzending van de brief te betreuren – van haar verwacht wordt dat een dergelijke overschrijding in de toekomst niet meer zal plaatsvinden. Mitsdien faalt ook grief 2.

Volgt

Bekrachtigt de beslissing van de raad.

Gebruik van heimelijk opgenomen gesprek

Raad van Discipline Leeuwarden 10 mei 2007
(mrs. Giltay, Van der Meulen, Verlinden-Masson, Vogelsang en Wiersema)

Handelen in strijd met de advocateneed of -belofte. Gebruikmaken van een heimelijk opgenomen gesprek tussen een rechter en een griffier. Wraking als oneigenlijk middel.

- Advocatenwet artt. 3 lid 2, 46 (2.1 Wat een behoorlijk advocaat niet betaamt; 3.3.7 Wat nooit geoorloofd is; 4.1 Optreden tegenover de rechter)
- Gedrageregels 1, 3 en 4

Feiten

Op 30 mei 2006 werd bij Rechtbank A., klagster, een verzoekschrift ingediend door Bank B strekkende tot faillietverklaring van Y B.V., cliënte van mr. X. Volgens het bij het verzoekschrift gevoegde uittreksel uit het Handelsregister was Y gevestigd in A.

De mondelinge behandeling door rechter mr. C vond plaats op 8 juni 2006

om 9.30 uur. Om 9.21 uur kwam er bij de rechtbank een fax binnen van een notariële akte van 29 mei 2006, waarbij de statutaire vestigingsplaats van Y werd gewijzigd van A naar Z. Mr. X heeft vervolgens namens zijn cliënte betoogd dat klagster onbevoegd was van het verzoekschrift kennis te nemen. Dit verweer werd door klagster ter zitting direct verworpen, waarna de behandeling van het rekest heeft plaatsgevonden. Tijdens de behandeling heeft er op verzoek van Y een schorsing plaatsgevonden voor intern overleg. Na de schorsing is bepaald dat de zaak zou worden aangehouden tot 22 juni 2006 voor nader overleg tussen partijen. Y heeft hoger beroep ingesteld tegen de beslissing van 8 juni 2006. Op 6 juli 2006 stond de zaak opnieuw op de faillissementsrol. De behandelend rechter mr. D heeft aan partijen medegedeeld dat hij het verzoek niet zelf wilde behandelen omdat hij rechter-commissaris was in het faillissement van aan Y gelieerde vennootschappen. Mede gelet op het ingestelde hoger beroep besloot hij de zaak aan te houden aanvankelijk tot 20 augustus 2006 en later tot 17 augustus 2006. Mr. X heeft verzocht de behandeling te doen plaatsvinden op 24 augustus. Dat verzoek is niet gehonoreerd.

Op 13 juli 2006 heeft het gerechtshof arrest gewezen. Y is daarbij niet-ontvankelijk verklaard in haar hoger beroep. Op verzoek van Bank B is de mondelinge behandeling vervroegd en bepaald op 20 juli 2006. Mr. X heeft opgevraagd wie de beslissing tot vervroeging had genomen. De griffier heeft bericht dat mr. D dat had gedaan. Daarop heeft mr. X bij brief d.d. 17 juli 2006 een klacht ingediend bij de (waarnemend) president van klagster tegen mrs. C en D. Bij brief d.d. 19 juli 2006 heeft mr. X bezwaar gemaakt tegen de beslissing om de mondelinge behandeling plaats te laten vinden op 20 juli. Mr. E, die de mondelinge behandeling zou leiden, zag geen aanleiding de behandeling niet door te laten gaan. Mr. X heeft vervolgens mr. E gewraakt. Tevens diende mr. X een voorwaardelijk verzoek in om surseance van betaling te verlenen aan Y.

Bij beschikking d.d. 21 juli 2006 is de

wraking van mr. E gegrond verklaard. Na deze beslissing is mr. F aangewezen om het faillissementsrekest verder te behandelen op 25 juli 2006. Mr. X heeft ook mr. F gewraakt. Klagster heeft daarop, in overleg met partijen, besloten de verdere behandeling te doen plaatsvinden op 28 juli 2006.

Op 27 juli 2006 heeft mr. X telefonisch bericht dat het wrakingsverzoek werd ingetrokken omdat de Rechtbank Z. bij beslissing van diezelfde datum voorlopige surseance had verleend aan Y.

De klacht bestaat – kort samengevat – uit twee onderdelen:

- 1 op verzoek van Y is de behandeling op 8 juni 2006 geschorst voor intern overleg. Tijdens de schorsing heeft de cliënte van mr. X heimelijke geluidsopnamen gemaakt van het gesprek tussen de betrokken rechter (mr. C) en de griffier. Geluidsopnamen houden – naar alle waarschijnlijkheid – een overtreding in van artikelen 139b e.v. WvSr. De cliënte van mr. X heeft door deze geluidsopnamen te maken, inbreuk gemaakt op het geheim van de raadkamer. Door het woordelijk verslag van de opname van het gesprek tussen de rechter en de griffier, tijdens de schorsing, ten grondslag te leggen aan een door mr. X ingediende klacht tegen mr. C en de griffier, heeft mr. X niet gehandeld zoals een behoorlijk advocaat betaamt;
- 2 mr. X heeft zich voortdurend van oneigenlijke middelen bediend met betrekking tot de faillissementsaanvraag van Y, onder meer bestaande uit:
  - a voortdurend wijzigen van de statutaire zetel van Y;
  - b het indienen van aanhoudingsverzoeken; en
  - c het indienen van een wrakingsverzoek.

Ter zitting heeft de vertegenwoordiger van klagster medegedeeld dat de klacht wordt gesteund door mrs. C en F.

Verweer van mr. X

Ad 1

Mr. X beroept zich op Gedragsregel 3 dat het belang van de cliënt bepalend is voor de wijze waarop de advocaat zijn zaken dient te behandelen. Daarom heeft hij een klacht ingediend tegen de rechters mrs. C en D bij de waarnemend president van klagster.

De bewoordingen ten aanzien van de betrokken personen (volgens de transcriptie) en het besprokene ten aanzien van het gevoerde onbevoegdheidsverweer waren bepalend. Het meest essentiële kenmerk van een democratische rechtsstaat is de onpartijdigheid van de rechter; dat was zijn drijfveer. Er was sprake van een belangenconflict: enerzijds de betamelijkheid, anderzijds de rechterlijke onpartijdigheid. Ten onrechte wordt gesuggereerd dat mr. X chicanerend handelde nu het wrakingsverzoek jegens mr. E gegrond is verklaard. Mr. X is zich steeds terdege en in volle omvang bewust geweest van de reikwijdte van zijn handelen en heeft zich steeds afgevraagd of zijn handelwijze de toets der kritiek kon doorstaan en of zulks niet strijdig was met de toetsingsnorm van artikel 46 Advocatenwet.

Ad 2a

Mr. X ontkent dat hij de hand heeft gehad in het herhaaldelijk verplaatsen van de statutaire zetel van Y.

Ad 2b en 2c

Mr. X ontkent deze klachtonderdelen. Ten aanzien van 2c voert mr. X aan dat hij mr. F heeft gewraakt omdat hij weigerde de zaak aan te houden en hij hoger beroep had willen instellen tegen de weigering tot aanhouding.

Overwegingen raad

Ad 1

Vaststaat dat mr. X gebruik heeft gemaakt van door zijn cliënt opgenomen geluidsopnamen van een gesprek tussen de betrokken rechter mr. C en de griffier, tijdens de schorsing van de mondelinge behandeling op verzoek van Y. Mr. X heeft de woordelijke weergave van de geluidsopnamen ten grondslag gelegd aan

een klacht tegen mrs. C en D. De handelwijze van de cliënt van mr. X is in strijd met artikelen 139b e.v. WvSr. De raad acht het in hoge mate verwijtbaar dat mr. X er niet voor terugdeinst gebruik te maken van de – naar alle waarschijnlijkheid – in strijd met de wet verkregen geluidsopnamen en deze ten grondslag te leggen aan de klacht tegen mrs. C en D. De advocaat heeft een eigen verantwoordelijkheid en is geen doorgeefluik van zijn cliënt, zoals door klagster terecht is aangevoerd.

De advocaat heeft weliswaar een grote mate van vrijheid in de verdediging van de belangen van zijn cliënt, doch deze vrijheid is niet onbegrensd. Mr. X had moeten inzien dat het volstrekt ongepast is een heimelijk afgeluisterd gesprek, waarvan ook nog geluidsopnamen zijn gemaakt, te gebruiken in een klacht tegen een rechter. Door zijn handelwijze heeft mr. X de grens van het betamelijke overschreden.

De raad overweegt dat de omstandigheden van het onderhavige geval, waarin de rechter en de griffier in het bewuste gesprek mr. X gelijk zouden geven, op geen enkele wijze het optreden van mr. X in dezen rechtvaardigen. De argumenten die mr. X heeft aangevoerd, zijn niet relevant. Er is geen sprake van een conflict van belangen, te weten de betamelijkheid tegenover de rechterlijke onpartijdigheid, zoals mr. X stelt. De onpartijdigheid is niet in het geding. Niet is aangetoond dat de rechter zich in zijn (openbare) optreden ter zitting en zijn uitspraak schuldig heeft gemaakt aan partijdigheid. Indien de cliënt van mr. X het niet eens is met de beslissing van de rechter, dient zij de door de door de wet gegeven mogelijkheden te gebruiken om deze beslissing aan te vechten.

De raad oordeelt het handelen van mr. X zelfs in strijd met de door hem bij zijn beëdiging afgelegde eed of belofte. De advocaat zweert of belooft eerbied voor de rechterlijke autoriteiten. Daarin past geenszins het gebruikmaken van een heimelijk opgenomen gesprek tussen een rechter en een griffier tijdens de schorsing van een mondelinge behandeling, terwijl beiden in de uitoefening van hun functie zijn. Mr. X heeft door deze handelwijze er blijk van gegeven

geen, althans volstrekt onvoldoende inzicht te hebben in de verhouding tussen de rechterlijke macht en de advocatuur en de houding die beiden daarbij jegens elkaar in acht hebben te nemen.

Ad 2a

De raad is van oordeel dat mr. X niet kan worden verweten dat zijn cliënt telkenmaal van statutaire woonplaats is gewisseld. Dit wisselen door Y is mr. X niet aan te rekenen. Dit klachtonderdeel is ongegrond.

Ad 2b

Ten aanzien van herhaalde aanhoudingsverzoeken kan mr. X geen verwijt worden gemaakt. Niet is gebleken dat deze verzoeken als oneigenlijk middel zijn gebruikt, zodat dit klachtonderdeel ongegrond is.

Ad 2c

Ten aanzien van de wraking van mr. F is de raad van oordeel dat dit als oneigenlijk middel is gebruikt. Immers, wraking geschiedt op de grond in de wet genoemd, te weten partijdigheid van de rechter. Uit het proces-verbaal van de zitting van 25 juli 2006 blijkt dat mr. X sterk aandringt op een aanhouding en, als mr. F zulks weigert, wraking verzoekt van deze rechter met als doel uitstel te bewerkstelligen. In het wrakingsverzoek van dezelfde datum werd als reden opgegeven dat mr. X hoger beroep wil instellen tegen de beslissing van mr. F. Uit het vorenstaande kan worden afgeleid dat het wrakingsverzoek jegens mr. F niet is ingediend omdat mr. F partijdig zou zijn, maar met het enkele doel om uitstel van de behandeling van het faillissementsrekest te bewerkstelligen. Dit klachtonderdeel is dan ook gegrond.

Het handelen van mr. X is in hoge mate verwijtbaar. Ten aanzien van de op te leggen maatregel neemt de raad mede in aanmerking dat mr. X nog geen tuchtrechtelijke veroordeling op zijn naam heeft staan.

Volgt

De raad beoordeelt het eerste klachtonderdeel en het tweede klachtonderdeel onder c gegrond en legt mr. X te dier

zake een berisping op. De klachtonderdelen 2a en 2b zijn ongegrond.

Misleiding of beïnvloeding van getuigen

Hof van Discipline 11 mei 2007, nummer 4718

(mrs. Peeperkorn, Schokkenbroek, Poelmann, Gründemann en Niezink)

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch 20 november 2006

(mrs. Housterman, Theunissen, Van Dooren, Henselmans en Teeuwen)

Een advocaat dient brieven waarmee hij getuigen oproept, zorgvuldig te redigeren ter voorkoming van misleiding of beïnvloeding van die getuigen; het staat hem wel vrij om in zo'n oproepingsbrief een uiteenzetting te geven van de inhoud van het geschil en duidelijk te maken wat de bewijsopdracht inhoudt.

- Advocatenwet art. 46 (3.3.3 Berichten aan derden)
- Gedragsregel 30

Feiten

Voor de Rechtbank te Z. wordt een procedure gevoerd tussen klager, wiens advocaat mr. A is, enerzijds en de heer B en mevrouw C anderzijds, voor wie mr. X als advocaat optreedt.

In het kader van een aan de cliënten van mr. X opgelegde bewijsopdracht zal een getuigenverhoor plaatsvinden.

Mr. X roept deze getuigen op door middel van brieven van 1 november 2005. Die brieven bevatten onder meer de navolgende passage.

‘Cliënten zijn dan ook van mening dat de bestuurders van BV Y alsmede de natuurlijke personen die deze bestuurders wederom bestuurden, hen niet de waarheid hebben verteld omtrent de omstandigheden en feiten waaronder zij uiteindelijk het bedrijf hebben verkocht. Dienaangaande wensen cliënten deze personen aansprakelijk te stellen voor de geleden schade, mede door het feit dat

alle vennootschappen zijn gefailleerd. Daarbij komt tevens dat [klager] heeft toegegeven zich ongerechtvaardigd te hebben verrijkt ten koste van de crediteuren. Daarnaast zijn cliënten van mening dat de raad van commissarissen hun taak als toezichthouder hebben verzaakt. Ook in dit geval is er sprake van een onrechtmatig handelen jegens cliënten. Cliënten zullen dus in een eventuele civiele procedure tegen diverse personen moeten bewijzen dat er sprake is van dwaling c.q. bedrog. Tevens zullen zij de bewijslast krijgen dat de Raad van Commissarissen haar taak verzaakt heeft. Daarvoor is natuurlijk ook een beoordeling van de feiten met betrekking tot bovenvermelde noodzakelijk. Met het oog op de verduidelijking van die feiten in relatie tot dwaling c.q. bedrog, dan wel het verzaken van de taken van de raad van commissarissen, wordt u als getuige opgeroepen [...]’

Na het getuigenverhoor schreef mr. X op 22 november 2005 een brief aan de advocaat van klager. Daarin schreef hij dat uit de getuigenverhoren was gebleken dat klager zich mogelijk schuldig had gemaakt aan strafbare feiten. In die brief schreef mr. X voorts onder meer: ‘Mijn cliënten bieden aan om binnen twee maal vierentwintig uur van u een aanbod te ontvangen teneinde [klager] met cliënten aan tafel te krijgen teneinde deze zaak in der minne te doen oplossen. Mocht deze bereidwilligheid echter niet bestaan, dan kondig ik u op voorhand aan dat de procedure zal worden doorgezet. Mijn cliënten zullen in ieder geval aangifte doen bij de politie en/of justitie.’

Standpunt van klager

Klager haalt aan de navolgende tekst uit de vorengenoemde oproepingsbrieven: ‘daarbij komt tevens dat [klager] heeft toegegeven zich ongerechtvaardigd te hebben verrijkt ten koste van de crediteuren’.

Mr. X heeft bewust getracht de getuigen op deze wijze te beïnvloeden ten nadele van klager. Voorts heeft mr. X op zeer uitvoerige wijze louter specifieke informatie toegevoegd. Een advocaat mag de door zijn cliënt opgeroepen getuigen wel voorbereiden op het verhoor,

maar instrueren en op ongeoorloofde wijze beïnvloeden is in geen geval toegestaan. De Raad van Discipline heeft dit in haar beslissing van 6 september 2004 nummer 2289 nog eens bevestigd: ‘Principieel geldt volgens de raad dat advocaten van beide partijen zich dienen te onthouden van het beïnvloeden van getuigen.’ Aldus heeft verweerder gehandeld in strijd met artikel 46 van de Advocatenwet.

Mr. X heeft ook Gedragsregel 30 overtreden door stellingen van zijn cliënten te presenteren als feitelijke gegevens terwijl een advocaat slechts gegevens als feiten mag presenteren waarvan hij weet dat deze juist zijn. Uit het verweerschrift van klager dat voorafgegaan is aan het getuigenverhoor wist mr. X dat de stellingen van zijn cliënten, door hem in de oproepingsbrieven verwoord, gemotiveerd werden betwist. De belangen van klager heeft mr. X bewust geschaad. Voorts stelt de advocaat van klager dat mr. X in diens brief van 22 november 2005 klager heeft gechanteerd door te dreigen aangifte te doen tegen de cliënt als hij niet, kort gezegd, betaalt.

Inhoud van de klacht

- 1 Mr. X heeft zich schuldig gemaakt aan beïnvloeding van getuigen door in zijn oproepingsbrieven onjuiste, betwiste beweringen als feiten te presenteren. Zo werd in die oproepingsbrief onder meer vermeld: ‘Klager heeft toegegeven zich ongerechtvaardigd te hebben verrijkt ten koste van de crediteuren.’
- 2 Mr. X heeft Gedragsregel 30 niet in acht genomen.
- 3 Mr. X heeft klager gechanteerd door dreiging met aangifte bij de politie, zulks in zijn brief van 22 november 2005.

Standpunt van mr. X

Mr. X stelt dat de informatie die in de oproepingsbrieven werd opgenomen de zienswijze van zijn cliënten was terwijl deze niet bedoeld was om de getuigen te beïnvloeden. Dit blijkt onder andere uit de zinsneden ‘volgens cliënten’ en ‘cliënten zijn dan ook van mening’. De weergave van de zienswijze van cliënten is enkel bedoeld om getuigen een beeld te

geven waarover het getuigenverhoor zal gaan. Ten onrechte stelt de advocaat van klager dat de rechter-commissaris ter zitting heeft medegedeeld dat wat mr. X had gedaan, niet geoorloofd was. Dit is niet juist. De rechter-commissaris heeft slechts gesteld: ‘De brief van de advocaat van klager zal conform zijn verzoek aan de stukken worden gehecht, als hij dat, voor wat het waard is, graag wil. Bovendien zal ik de getuigen conform zijn verzoek erop wijzen dat zij de waarheid moeten spreken.’

De bestreden feiten zijn werkelijkheid. In de hoedanigheid van advocaat wordt enkel de waarheid vermeld door mr. X welke mr. X uit eigen wetenschap uit de onderliggende stukken heeft. Het enkele feit dat klager betwist dat die feiten die in die brief vermeld zijn, juist zijn, wil niet zeggen dat de informatie en feitencomplexen uit andere, zeer betrouwbare bronnen, niet juist zijn. Mr. X heeft de belangen van klager niet geschaad.

De advocaat van klager suggereert volgens mr. X dat mr. X diens cliënt chanteert door te dreigen aangifte te doen tegen klager als hij niet betaalt. Mr. X stelt dat hij slechts aankondigt namens zijn cliënten dat zij zich zullen wenden tot het Openbaar Ministerie indien de stukken die aan klager werden gevraagd en welke zich mogelijk nog in zijn bezit bevinden, niet worden afgestaan aan de cliënten van mr. X. Van een dreigement is geen sprake.

Beoordeling van de klacht

De raad stelt voorop, dat bij de beoordeling van klachten over het optreden van een advocaat van een tegenpartij ervan behoort te worden uitgegaan, dat die advocaat een grote mate van vrijheid toekomt om de belangen van zijn cliënten te behartigen op de wijze die hem – in overleg met zijn cliënten – passend voorkomt, en dat deze vrijheid niet ten gunste van een tegenpartij – zoals in casu klager – mag worden beknot, tenzij daarbij de belangen van klager nodeloos en op ontoelaatbare wijze worden geschaad. In het licht van dit uitgangspunt zal de raad de klacht in de onderhavige zaak hierna beoordelen.

Ad onderdelen 1 en 2

Daar deze onderdelen nauw samenhangen, zal de raad deze gezamenlijk beoordelen.

Klager beklaagt zich over de inhoud van de oproepingsbrief die door mr. X aan de te horen getuigen werd geschreven. Hij stelt dat hij niet erover klaagt dat mr. X in die brieven specifieke informatie heeft opgenomen, doch dat mr. X onjuiste, betwiste mededelingen als feiten heeft gepresenteerd met het oogmerk de getuigen ten nadele van klager te beïnvloeden.

Als de door klager meest gewraakte tekst uit de oproepingsbrieven geldt: ‘Daarbij komt tevens dat (klager) heeft toegegeven zich ongerechtvaardigd te hebben verrijkt ten koste van de crediteuren.’

De raad is van oordeel dat het niet ongeoorloofd is om in een oproepingsbrief aan een getuige een uiteenzetting te geven over de inhoud van het geschil en duidelijk te maken wat de bewijsopdracht inhoudt. Dat geldt temeer wanneer de inhoud van het geschil uitgebreid en ingewikkeld is. Echter, steeds zal degene die de oproepingsbrief schrijft zich moeten onthouden van beïnvloeding van de getuigen.

De hiervoor vermelde tekst is een zware beschuldiging die als feit door mr. X werd gepresenteerd. Geenszins is gebleken dat die beschuldiging op enigerlei wijze objectief vaststond, terwijl ook aan mr. X bekend moest zijn dat klager de stellingen van de cliënten van mr. X betwistte. De raad acht deze zin een ongeoorloofde beïnvloeding van de getuigen.

Mr. X voert aan dat de informatie die hij in de oproepingsbrief heeft gebruikt, reeds lang openbaar was. Wat hiervan zij, het opvoeren van een zware beschuldiging als feit terwijl van de zijde van klager dat verwijt werd ontkend, is ongeoorloofd en derhalve klachtwaardig.

De raad beperkt zich tot de hier besproken zinsnede. Hetgeen mr. X overigens in zijn oproepingsbrieven schreef, beschouwt de raad niet als een ongeoorloofde informatie, gezien de omvang en ingewikkeldheid van het geschil. Uit het vorenstaande volgt dat de onderdelen 1 en 2 gegrond zijn.

Ad onderdeel 3

Uit de stukken blijkt dat partijen in de procedure lijnrecht tegenover elkaar staan. In dat geval kunnen in woord en geschrift vaak harde opmerkingen worden gemaakt. Uit de gewraakte tekst blijkt dat mr. X namens zijn cliënten aan de advocaat van klager mededeelde dat deze aangifte zouden doen bij de politie/justitie. Dat mr. X dat standpunt van zijn cliënten mededeelde, kan niet beschouwd worden als chantage. Dit onderdeel van de klacht zal als ongegrond moeten worden afgewezen.

Beslissing

De raad acht de onderdelen 1 en 2 van de klacht gegrond en legt ter zake aan mr. X op de maatregel van enkele waarschuwing.

De raad wijst onderdeel 3 van de klacht als ongegrond af.

Appèl

Het Hof gaat uit van de klachtomschrijving die in eerste aanleg is gebezigd, nu zich daar geen grieven tegen richten.

Met betrekking tot de feiten stelt het hof aanvullend vast dat de advocaat van klager bij brieven aan de getuigen de gewraakte passage in de oproepingsbrief van mr. X heeft weersproken. Voor zover thans van belang schrijft deze advocaat aan de getuigen:

‘De oproepingsbrief [...] heeft evenwel duidelijk de strekking om u en uw verklaring als getuige zoveel mogelijk negatief te beïnvloeden. Ik verwijs onder meer naar de zin: “Daarbij komt tevens dat [klager] heeft toegegeven zich ongerechtvaardigd te hebben verrijkt ten koste van de crediteuren.” Deze mededeling is onjuist en [mr. X] probeert bewust om u daarmee op het verkeerde been te zetten ten nadele van mijn cliënt. [Klager] heeft dat niet gedaan en ook niet toegegeven. Integendeel, mijn cliënt heeft aantoonbaar het reilen en zeilen van de vennootschappen steeds bevorderd en is van mening dat [de cliënten van mr. X] zelf debet zijn aan de ondergang van (de vennootschap) en nu proberen de zwartepiet onder meer bij hem neer te leggen.’

Voorts stelt het hof vast dat de advocaat van klager ook de met het voor-

lopig getuigenverhoor belaste rechter-commissaris heeft ingelicht over zijn bezwaren tegen de formulering van de oproepingsbrief.

De grieven

De grieven richten zich in het bijzonder tegen de overweging van de raad dat niet gebleken is dat de door mr. X in de oproepingsbrief geuite beschuldiging op enigerlei wijze objectief vaststond. Mr. X voert aan dat de gewraakte passage van zijn oproepingsbrief van de getuigen wordt gerechtvaardigd door de stukken die hij aan de raad heeft overgelegd, waaronder de verslagen van de raad van commissarissen en van de algemene vergadering van aandeelhouders, en overige publicaties, die bovendien openbaar waren.

Daarnaast is mr. X van mening dat in de oproepingsbrief voldoende duidelijk tot uitdrukking is gebracht dat de gewraakte passage de visie van zijn cliënten op het handelen van klager betreft.

De beoordeling door het hof

De klacht is gericht tegen mr. X in zijn hoedanigheid van advocaat van de tegenpartij van klager. Het hof stelt evenals de raad voorop dat bij de beoordeling van een zodanige klacht ervan wordt uitgegaan dat aan die advocaat een grote mate van vrijheid toekomt om de belangen van zijn cliënt(en) ten behartigen op de wijze die hem passend voorkomt, en dat deze vrijheid niet ten gunste van de wederpartij mag worden beperkt, tenzij daarbij de belangen van de tegenpartij nodeloos en op ontoelaatbare wijze worden geschaad.

In dit geval gaat het om de vraag of mr. X door het bezigen van de gewraakte passage in de oproepingsbrief de grenzen van de hem toekomende vrijheid van handelen heeft overschreden.

Het hof stelt voorop dat de redactie van een oproepingsbrief aan getuigen met bijzondere zorgvuldigheid dient te geschieden ter voorkoming van misleiding of beïnvloeding van de getuigen. De gewraakte passage in de oproepingsbrief van mr. X is niet zorgvuldig omdat mr. X daarbij niet met zoveel woorden heeft aangegeven dat het om een mening van zijn cliënten gaat.

Niettemin is het hof van oordeel dat deze onzorgvuldigheid niet van dien aard is dat daarvan aan mr. X ook tuchtrechtelijk een verwijt dient te worden gemaakt. Het hof betreft in dit oordeel in het bijzonder het navolgende.

In de eerste plaats volgt uit de context waarin de gewraakte passage is geplaatst genoegzaam dat mr. X slechts de mening van zijn cliënten verwoordt. De gewraakte passage ligt ingebed tussen de zinsneden: 'Cliënten zijn dan ook van mening' respectievelijk: 'Daarnaast zijn cliënten van mening'.

In de tweede plaats vindt de gewraakte passage steun in de eigen woorden van klager als gerelateerd in een verslag van een buitengewone vergadering van de raad van commissarissen van de desbetreffende vennootschap van 28 augustus 2000.

In de derde plaats was de oproepingsbrief gericht aan personen die als *insiders* kunnen worden beschouwd, in die zin dat door hun betrokkenheid bij de vennootschap en hun daaruit voortvloeiende wetenschap van de feitelijke gang van zaken in de vennootschap, het risico van beïnvloeding als gevolg van de gewraakte passage in de oproepingsbrief niet groot was.

Ook betreft het hof in zijn oordeel dat de advocaat van klager tegen mogelijke beïnvloeding van de getuigen door de gewraakte passage is opgetreden door deze personen nog vóór hun verhoor bij brief uitdrukkelijk te laten weten dat klager de juistheid van de gewraakte passage betwist. Evenzo heeft de advocaat

van klager bij de rechter-commissaris bezwaar gemaakt tegen de manier waarop mr. X de getuigen heeft laten oproepen, hetgeen – zoals naar voren komt uit de processen-verbaal van het getuigenverhoor – voor de rechter-commissaris reden is geweest bedacht te zijn op beïnvloeding van de door hem gehoorde getuigen.

Niet is gebleken dat de getuigen daadwerkelijk door de gewraakte passage zijn misleid of beïnvloed.

Ten slotte neemt het hof in overweging dat mr. X bij herhaling – met name bij het dekenonderzoek en ter zitting van het hof – aan klager verontschuldiging heeft aangeboden en heeft erkend dat het hier gaat om een *slip of the pen* zijnerzijds, waarvoor hij in de toekomst wel zal waken.

De slotsom is dat de grieven van mr. X slagen. De beslissing van de raad zal worden vernietigd. Klachtonderdelen 1 en 2, die beide de gewraakte passage betreffen, zullen alsnog als ongegrond worden afgewezen.

De beslissing

Het hof

- vernietigt de beslissing van de Raad van Discipline, voor zover daarbij de onderdelen 1 en 2 gegrond zijn bevonden en aan verweerder de maatregel van enkele waarschuwing is opgelegd; en in zoverre opnieuw beslissende;
- verklaart de klachtonderdelen 1 en 2 alsnog ongegrond;
- bekrachtigt de beslissing van de raad voor het overige.

.....
(advertentie)

zoekt

(gevorderde) advocaat-stagiaire / medewerker
die niet alleen kan blaffen maar ook bijt.

Wij zijn een ambitieus nichekantoor op het gebied van het ondernemings- en insolventierecht.

Geboden worden bovengemiddelde arbeidsvoorwaarden en een dynamische en inspirerende werkomgeving.

Uw sollicitatiebrief met c.v. kunt u richten aan mr. P.W.H. Stassen, Luchthavenweg 81.114 te (5657 EA) Eindhoven.